

kloakmester nyt

Kloakmestrenes Kvalitetskontrol A/S
Nr. 16 / oktober 08

Ajourføringskurser for kloakmestre m.v.

Kloakmestrenes Kvalitetskontrol udbyder igen en række korte målrettede kurser

På kloakområdet er der hele tiden nye udfordringer for kloakmestrene, der kan fx nævnes klimaforandringerne der udløser "monsterregn", som giver overfyldte kloakker og dermed oversvømmelse i kældre og i lavtliggende bygninger.

Desuden stilles der i miljølovgivningen krav til spildevandsafledningen i det åbne land, som skal fornys mange steder, ofte med et nyt nedsivningsanlæg eller et minirenselanlæg som resultat.

Endvidere har de milde vintre, vi har haft de senere år, betydet at rottebestanden er blevet større. Dette, sammenholdt med den elendige forfatning de private kloakinstallationer mange steder er i, gør at behovet for kloakrenovering hele tiden stiger.

For at kunne udføre kloakinstallationer korrekt og opfylde kundernes forventninger, er det vigtigt at kloakmestrene hele tiden følger med i nye regler, nye metoder og ikke mindst de nye produkter der dukker op på kloakområdet.

Derfor udbyder vi igen i år en række korte målrettede ajourføringskurser, af en varighed på 4 timer. Kurserne placeres i forskellige byer rundt om i landet.

Hvornår og hvor udbydes kurserne!

I den kommende vinter udbydes kurserne i januar, februar og marts 2009, og gennemføres i følgende byer:

- Aalborg
- Holstebro
- Århus
- Kolding
- Ringe
- Næstved
- Roskilde

Du kan få flere oplysninger om indhold og tidspunkter for ajourføringskurserne på vores hjemmeside, eller ved at kontakte os pr. telefon.

Tilmelding kan allerede nu ske via www.kloakkontrol.dk eller på tlf.: 72 16 01 10

Læs mere om

- Afløbsmaterialer som skal være CE mærkede
- Kloakmestervirksomheder kan nu ansætte kloakrørlæggerlærlinge
- Hvor vidt rækker en kloakmesters undersøgelsespligt

Hvorfor ligger strømpeforingen somme tider løst i en renoveret ledning?

Spørgsmålet opstår oftere og oftere når en kloakmester skal foretage en påboring på en ledning, hvor der er foretaget en ledningsfornyelse ved hjælp af strømpeforing.

Vi har sendt spørgsmålet videre til Peter Ellegaard Larsen fra firmaet Per Aarsleff A/S, og har modtaget følgende svar.

Peter Ellegaard Larsen udtaler følgende

Når man påborer strømpeforede ledninger, og kommer igennem det gamle rør, og frem til strømpeforingen, så er der ofte hulrum mellem det gamle rør og strømpeforingen. I værste fald virker strømpeforingen meget blød og fleksibel, hvilket er et tegn på, at strømmen ikke er korrekt udhærdet.

Årsagen til løse strømpeforinger

Den mest almindelige årsag til løstsiddende strømpeforinger er, at strømpeforingen ikke er korrekt indbygget. Dette gælder både for polyester og epoxy imprægnerede strømpeforinger.

For at leve op til de krav man bør stille til et fornyet rør, skal en strømpeforing indbygges under højt tryk, i kombination med høj temperatur. På den måde sikres en optimal udhærdning.

Det er desværre ikke alle entreprenører der sikrer denne udhærdning. Trykket er til stede, men udhærdningen ved høj temperatur undlades.

Polyesterimprægnerede strømpeforinger skal udhærdes ved høj temperatur i adskillige timer, for at sikre, at reststyrenindholdet er under 2%, svarende til kravet, gældende for strømpeforinger leveret under Dansk Byggeris Kontrolordning for ledningsrenovering.

Hvad sker der når reststyrenindholdet er for højt?

Når reststyrenindholdet er for højt vil styrken, og dermed bæreevnen, være for dårlig, og der sker endvidere samtidig en krympning af materialet. Endvidere har strømpeforingen ofte ikke tilstrækkelig kemisk resistens, overfor den belastning den udsættes for fra spildevandet.

- Rotter gnaver gennem små grå reduktioner på 110/50 og 110/75 mm
- Ny ergonomisk dækselløfter

Andre årsager til løse strømpeforinger

Af andre årsager til at strømpen ligger løst kan nævnes, at den anvendte strømppe har en forkert dimension, eller at der er anvendt en uegnet polyester eller epoxy, som ikke sikrer at strømpeforingen bliver stærk nok.

Vores mening om udførelse af opgravningsfri ledningsreovering

Opgravningsfri ledningsreovering kræver særlig viden og specialudstyr, og er derfor en opgave for firmaer, der har specialiseret sig på dette arbejdsområde, og som samtidig er i stand til at deklare og dokumentere installationen på en fyldestgørende måde.

Hvilke afløbsmaterialer skal være CE mærket?

Udarbejdelse af fælles europæiske harmoniserede produktstandarder for byggevarer er stadig i fuld gang, og indtil nu er der udarbejdet ca. 390 standarder, af forventet cirka

465 produktstandarder i alt.

Alle byggevarer der er omfattet af en gældende harmoniseret europæisk produktstandard, skal være forsynet med et gyldigt CE mærke.

Kloakmesterens ansvar

Kloakmesteren er forpligtet til at kontrollere, om de byggevarer der er omfattet af en gældende produktstandard, er korrekt CE mærkede inden de installeres.

Følgende byggevarer indenfor afløbsområdet et p.t. omfattet af en gældende harmoniseret produktstandard.

Byggevarer omfattet af en harmoniseret standard	Attestniveau
Geotekstiler til brug ved jord- og drænarbejde	4
Højvandslukker til bygninger	4
Afvandingskanaler til kørebaner og gangarealer	4
Nedgangs- og inspektionsbrønde af fibercement	4
Pumpeanlæg for fækalieholdigt spildevand	3
Spildevandshæveanlæg for bygninger og parceller	4
Kontraventiler for spildevand med og uden fækalier	4
Vakuumbeskyttede ventiler	4
Stigetris til underjordiske adgangsrum	4
Faste stiger til brønde	4
Bundfældningstanke op til 50 PE	3
Olie- og benzinudskillere	4
Fedtudskillere	4
Minirensanlæg	3
Betonrør og fittings	4
Elastomere pakninger – tætningsringe til rør der anvendes til vand og afløbsanlæg	4
Rør og fittings af stål	4
Glasserede lerrør og fittings	4
Dæksler	1

Attestationsniveauer

I attestationsniveau 1 – 3 skal byggevarer afprøves af et uvildigt akkrediteret prøvningslaboratorium. I attestationsniveau 4 må producenter, der har et effektivt kvalitetsstyringssystem, selv afprøve byggevarer.

Overensstemmelsesdokument

Producenten eller dennes repræsentant i EU skal i alle attesteringsniveauer, kunne fremlægge et overensstemmelsesdokument på dansk, der viser at byggevarerens egenskaber, er i overensstemmelse med en EU harmoniseret standard, og om der er særlige betingelser for byggevarerens anvendelse.

Markedskontrol af byggevarer

Kommunen kan i forbindelse med byggesagsbehandlingen bl.a. forlange, at der for byggevarer der er omfattet af en gældende harmoniseret standard foreligger dokumentation for:

- At byggevarer er korrekt CE mærket
- At der foreligger en overensstemmelseserklæring på dansk

Bliver kommunen i markedskontrollen opmærksom på, at byggevarer ikke opfylder kravene, skal ejeren af ejendommen underrettes med et krav om, at forholdet bringes i orden.

Kommunen skal endvidere underrette Erhvervs- og Boligstyrelsen om de ulovlige forhold med henblik på, at den ulovlige byggevarer tages ud af markedet.

Kloakmestre kan nu ansætte en kloakrørlæggerlærling

Med den seneste uddannelsesreform af Anlægsstruktøruddannelsen er det blevet endnu mere aktuelt, at mindre kloakmestervirksomheder kan spille en rolle ved at ansætte lærlinge.

Anlægsstruktøruddannelsen er blevet opdelt i 2 trin, således at trin 1 fremover vil give en jobprofil som "kloakrørlægger", og trin 2 giver en jobprofil som "anlægsstruktør", sådan som vi allerede kender i dag.

Uddannelsesreformen er gennemført i 2008, og vil komme til at gælde for uddannelsesaftaler indgået efter juli 2008.

Kloakrørlæggeruddannelsen (trin 1)

Ændringerne kan få betydning for netop gruppen af mindre kloakmestervirksomheder, som nu kan godkendes til at ansætte en kloakrørlæggerlærling på lærlingevilkår. Uddannelsen har en længde på 1,5 til 2 år inklusive grundforløbet og et skoleforløb på 2 x 5 uger. Den færdiguddannede lærling har herefter en jobprofil som kloakrørlægger.

Kloakrørlæggeren må herefter selvstændigt udføre kloakarbejder i en autoriseret kloakmestervirksomhed.

Anlægsstruktøruddannelsen (trin 2)

Kloakrørlæggeren kan eventuelt senere indgå en ny lærlingeaftale, og uddanne sig videre til anlægsstruktør på ca. 2 år.

Her tages den specialiserede del af uddannelsen, som ud over forskellige fag såsom belægning på avanceret niveau, § 9 arbejdsmiljøuddannelsen, også indeholder udvidet undervisning på kloakområdet, samt den praktiske kloakmesterprøve.

Alt i alt en særdeles relevant og alsidig uddannelse, også for en mindre kloakmestervirksomhed, som med den nye reform nu kan indgå en uddannelsesaftale med en kloakrørlæggerlærling.

Yderligere oplysninger

Yderligere oplysninger kan hentes på fagets hjemmeside www.blivstruktoer.dk

Hvor meget skal en kloakmester undersøge inden en kloak repareres?

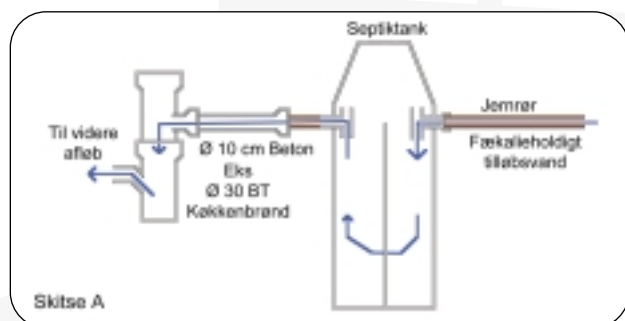
Vi er blevet bekendt med en sag, som kan have stor principiel betydning for kloakmestre der udfører reparationer af kloakinstallationer, herunder forsikringskader m.v.

Sagen handler om, i hvilket omfang en kloakmester har pligt til at undersøge de eksisterende afløbsforhold, inden en lille reparation udføres.

Sagens fremstilling

Kloakmester NN udfører i 2004 en reparation på et privat afløbsanlæg fra en beboelse.

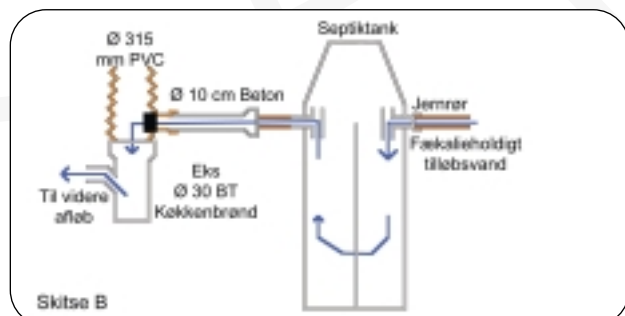
Det eksisterende afløbsprincip er vist på skitse A, hvor tilløbsledningen til septiktanken indeholder alt spildevand fra beboelsen, og afløbet fra køkkenbrønden ledes til offentlig kloak.

Bygherren kontakter kloakmester NN, fordi der er set rotter på grunden. Kloakmester NN undersøger herefter afløbsinstallationen, og finder ud af, at overdelen af køkkenbrønden er nedbrudt og utæt, og at rotterne formentlig er trængt ud af kloakken her.

Skaden anmeldes til forsikringen, som dækker skaden ved at betale for en reparation af køkkenbrønden.

Kloakmester NN udfører herefter en reparation, ved at montere en ny overdel af plast på køkkenbrønden – se skitse B.

Kloakmester NN fakturerer herefter for arbejdet, og hører så ikke mere til sagen før 2 år senere i 2006.

I mellemtiden har huset skiftet ejer. Septiktanken er i den forbindelse blevet sløjfet af en anden kloakmester, og er blevet erstattet af en gennemløbsbrønd. Denne sløjfning skulle formentlig allerede have været sket helt tilbage i 1964, da ejendommen på det tidspunkt blev tilsluttet offentlig kloak.

I 2006 kontaktes kloakmester NN fordi køkkenbrønden nu stopper hele tiden. Årsagen til dette skyldes, at papir og fækalier m.v., som før blev tilbageholdt i septiktanken, nu føres til køkkenbrønden som så stopper til.

Sagsøgernes påstand

Kloakmester NN sagsøges med påstand om, at det er ansvarspådragende for en kloakmester, at udføre en sådan reparation, som han gjorde i 2004, uden samtidig at sørge for, at afløbsinstallationen lovliggøres.

En lovliggørelse vil i denne sag omfatte sløjfning af køkkenbrønden, og som minimum en underretning til bygherren om, at septiktanken skal sløjfes.

Byrettens afgørelse

Retten finder, at kloakmester NN er erstatningsansvarlig med hensyn til udgifterne for en lovliggørelse af forholdene omkring køkkenbrønden, og kloakmester NN skal endvidere betale diverse slamsugerudgifter samt sagens omkostninger.

Afgørelsen er anket

Kloakmester NN har anket afgørelsen til landsretten, og idet dette er en verserende sag, kender vi ikke den endelige afgørelse endnu.

Sagen er principiel

Vi har valgt at beskrive denne sag, fordi vi finder, at den er principiel, og fordi den kan få betydning for opfattelsen af, hvor grundigt kloakmesteren skal undersøge de eksisterende afløbsinstallationer, og sikre at disse er lovlige, inden en begrænset reparation udføres.

Sagsfremstillingen viser hverdagen for mange kloakmestre, som arbejder med reparationer. De står ofte i en lignende situation, hvor det ikke er muligt at udføre en begrænset reparation på et eksisterende afløbsanlæg, og samtidig sikre at afløbsinstallationen er lovlig bagefter.

Følgende må anbefales

Inden reparationer på eksisterende afløbsanlæg udføres, kan det anbefales, at eksisterende afløbsforhold undersøges med en TV inspektion og ved en visuel inspektion af brønde og andre synlige installationer. Hvis der findes ulovlige installationer, skal disse påtales overfor bygherren og derefter lovliggøres.

Hvis bygherren ikke ønsker en lovliggørelse af de ulovlige installationer, bør kloakmesteren udfylde en afvigelsesrapport jf. KS systemet. I afvigelsesrapporten beskrives de ulovlige forhold. Sørg for at det efterfølgende kan dokumenteres, at bygherren er gjort bekendt med afvigelsen. Eventuelt ved at vedlægge fakturaen en kopi af afvigelsesrapporten – husk at notere på fakturaen, at en afvigelsesrapport er vedlagt.

I de tilfælde hvor de eksisterende installationer er i så dårlig forfatning, at der er fare for en forurening, eller der er sundhedsfare, er kloakmesteren jf. autorisationsloven endvidere forpligtet til, at orientere kommunen om forholdene.

Hvis kloakmester NN havde dokumenteret de ulovlige forhold som ovenfor beskrevet, havde han formentlig ikke stået med en tabt retssag, og en dom der medfører et tab på mange tusinde kroner.

Rotter gnaver ofte gennem små reduktioner på bl.a. 110/50 mm

Vi får jævnligt henvendelser fra kloakmestre som fortæller, at rotteproblemer i bygninger ofte sker gennem gennemgnavede reduktioner, bl.a. i forbindelse med overgangen i gulvhøjde, mellem det 110 mm standrør og det 50 mm rør der føres op til vandlåsen under køkkenvasken.

Disse små reduktioner er ofte konstrueret, så der er nogle kanter og skarpe knæk, som rotter kan få fat i, og derved gnave huller i reduktionen, hvorefter der er fri adgang ind under køkkenskabene nede i soklen. Derfra kan de let komme videre rundt i huset.

Brug reduktioner af rustfast stål

Ved udskiftning af sådanne reduktioner efter et rotteangreb kan det anbefales, at der monteres en reduktion i rustfast stål i stedet for en af plast.

I rotteplagede områder kan det endvidere anbefales, at reduktioner af rustfast stål monteres på standrørene i nybyggerier.

Ergonomisk dækselløfter

Autoriserede kloakmesterfirmaer og slamsugerfirmaer m.v. som ofte skal afmontere tunge betondæksler på eksisterende brønde, har på det seneste haft problemer med, at Arbejdstilsynet forlanger, at der anvendes tekniske hjælpemidler til afmonteringen.

Vi har undersøgt sagen og fundet ud af, at Kloakmester Frank Thomsen fra Sønderborg har udviklet en dækselløfter, som er egnet til at løfte både betondæksler og støbejernsdæksler af brønde på en ergonomisk korrekt måde.

Yderligere oplysninger

Se mere på www.frankthomsenaps.dk

Medarbejderne hos Kloakmesternes Kvalitetskontrol A/S er klar til at hjælpe de tilsluttede virksomheder med vejledning om KS-systemer, med efteruddannelse eller rådgivning om kloak- og afløbsområdet.

Direktør
Klaus Ising Hansen
Direkte tlf.: 72 16 02 42
Mobil: 40 29 76 74
kih@kloakkontrol.dk

Konsulent
Johs. Pedersen
Direkte tlf.: 72 16 02 41
Mobil: 40 29 92 23
jop@kloakkontrol.dk

Konsulent
Erik Arvesen
Direkte tlf.: 72 16 02 44
Mobil: 51 33 02 47
eca@byggekvalitet.dk

Konsulent
Ove Kronborg
Direkte tlf.: 72 16 02 87
Mobil: 23 29 39 66
hok@kloakkontrol.dk

Konsulent
Keld Madsen
Direkte tlf.: 72 16 00 45
Mobil: 24 83 52 06
kma@kloakkontrol.dk

Sekretær
Lotte Baungaard Sørensen
Direkte tlf.: 72 16 02 40
lbs@kloakkontrol.dk